

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

LEGE pentru aprobarea Ordonanță de urgență a Guvernului privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru compensarea parțială a pierderilor suferite în anul 2023 în sectorul apicol, în contextul crizei provocate de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ: Ajutoarele de stat acordate în baza *Schemei* sunt compatibile cu piața comună în conformitate cu prevederile Secțiunii 2.1 - Cuanțumuri limitate ale ajutoarelor, pct. 62 din Comunicarea Comisiei Europene - Cadru temporar de criză pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei (2022/C131/01), astfel cum a fost modificată prin Comunicarea Comisiei C/2023/1188, denumită în continuare Cadrul temporar Ucraina.

2.2. Descrierea situației actuale

Întrucât sprijinirea domeniului agricol, în speță sectorul zootehnic, reprezintă un factor de importanță strategică pentru asigurarea siguranței alimentare, a materiilor prime pentru industria alimentară și pentru menținerea locurilor de muncă, sens în care trebuie să beneficieze din partea statului de politici publice care să vizeze compensarea pierderilor generate de creșterea prețurilor la combustibil și alte costuri cum ar fi forța de muncă, servicii veterinare, utilități, hrana, etc.

luând în considerare că, în anul 2022, Comisia Europeană a adoptat Cadrul temporar de criză pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei (2022/C131/01), act comunitar care pe parcursul anului 2022 și 2023 a fost modificat, ultima formă fiind publicată în Jurnalul Oficial al UE în data de 21 noiembrie 2023, respectiv Comunicarea Comisiei Cadrul temporar de criză și de tranziție pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei C/2023/1188, denumită în continuare Cadrul temporar Ucraina,

având în vedere situația de criză în care se află apicultorii din România, ca urmare a creșterii necontrolate a costurilor cu combustibil și alte costuri cum ar fi forța de muncă, servicii veterinare, utilități, hrana, sectorul apicol este afectat de evoluția negativă a pieței,

în contextul în care majoritatea crescătorilor de albine au fost afectați în mod deosebit și de pandemia de COVID-19, impactul combinat al creșterii costurilor la combustibil, forța de muncă, precum și asigurarea rezervelor de hrană este resimțit și de către sectorul apicol, generând creșteri bruște ale costurilor de producție. În anumite cazuri, aceste creșteri ale costurilor pot pune sub semnul întrebării continuarea activității.

agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei a creat incertitudini economice semnificative, au perturbat fluxurile comerciale și lanțurile de aprovizionare și au condus la creșteri excepționale de mari și neașteptate ale prețurilor, în special la combustibili, forța de muncă și servicii

veterinare, dar și la numeroși alți factori de producție și la materii prime. Perturbările lanțului de aprovizionare și incertitudinea sporită au efecte directe sau indirecte care afectează sectorul apicol.

creșterea prețurilor la energie au determinat creșteri în lanț, inclusiv în ceea ce privește achiziția de imputuri, respectiv turte proteice, biostimulatori, faguri, rame, combustibil, ceea ce a generat implicit și creșterea costului de producție în sectorul apicol.

În contextul importurilor masive de miere din țări terțe, precum Ucraina și China care vând mierea la prețuri mici pe piața din România, apicultorii autohtoni sunt nevoiți să vândă mierea sub prețul de producție pentru a nu rămâne în stoc cu ea, valorificarea pe piețele externe a producției de miere obținută de apicultori în anul 2023 a scăzut foarte mult, cauza principală fiind importurile de miere extra comunitară de slabă calitate, care a dus la saturația pieței în toate statele member. Astfel, dacă ne raportăm la exporturile de miere ale României în perioada ianuarie - octombrie 2023 față de ianuarie – octombrie 2022, avem o pierdere de 12.693,59 mii euro, respectiv 69,71 % .

având în vedere că pentru apicultorii autohtoni, creșterile de prețuri la imputuri și slaba valorificare a mierii la export, au generat rate scăzute de rentabilitate sau chiar pierderi în activitățile de producție,

considerând că elementele situației de criză actuale conturează o situație excepțională, se impune luarea unor măsuri urgente care să vizeze acordarea de granturi apicultorilor prin schema de ajutor de stat.

ținând cont că în lipsa adoptării măsurilor propuse în regim de urgență, apicultorii nu vor putea continua activitatea și nu vor putea menține efectivul de albine, s-ar putea înregistra o scădere a cererii pe toate piețele importante, având drept rezultat negativ perturbări ale lanțurilor de aprovizionare, în special în ceea ce privește hrana albinelor, echipamentele apicole și produsele medicinale veterinare, este necesar ca statul să ia urgent măsuri de natura ajutorului de stat pentru a atenua repercusiunile negative imediate, pentru a atenua dezechilibrele economice create și pentru a asigura menținerea activităților economice și a locurilor de muncă,

Din aceste considerente, este necesar să se adopte măsura de instituire a unei scheme de ajutor de stat pentru susținerea activității sectorului apicol.

2.3. Schimbări preconizate

Scopul prezentei măsuri îl reprezintă instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru susținerea activității sectorului apicol desfășurată în anul 2023, prin compensarea parțială a pierderilor generate de creșterea prețurilor la hrană și energie electrică în perioada menționată anterior.

Potrivit datelor furnizate de Institutul de Cercetare pentru Economia Agriculturii și Dezvoltare Rurală, cheltuielile totale calculate pentru anul 2023 în sectorul apicol pentru o producție medie de 12,42 kg. de miere/familie de albine au fost de 385,9 lei/fam. de albine, în timp ce veniturile totale obținute din valorificarea producției totale au fost de 291,9 lei fam. de albine. Din datele analizate mai sus se observă faptul că aceste cheltuieli totale calculate pentru anul 2023 sunt mai mari cu aproximativ 33 % față de venituri.

Beneficiarii sunt apicultorii, crescători de albine, persoane fizice, persoane juridice, întreprinderi individuale sau familiale, persoane fizice autorizate, precum și societăți agricole constituite în baza Legii nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în

agricultură, cu modificările și completările ulterioare, care dețin, cresc și/sau exploatează familii de albine în stupi identificați de Agenția Națională pentru Zootehnie „Prof. Dr. G.K. Constantinescu”, conform Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 251/2017 pentru aprobarea Sistemului unitar de identificare a stupinelor și stupilor, cu modificările și completările ulterioare.

Condițiile pe care trebuie să le respecte beneficiarii sunt următoarele:

- să dețină la data de 31 decembrie 2023 familii de albine înscrise în baza de date națională apicolă gestionată de Agenția Națională pentru Zootehnie „Prof. Dr. G.K. Constantinescu”, prin Oficiile pentru Zootehnie Județene potrivit prevederilor Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 251/2017, cu modificările și completările ulterioare, în exploatații apicole/stupine autorizate sanitar-veterinar de către ANSVSA;

- să nu se afle în reorganizare, lichidare sau faliment, la data de 24 februarie 2022, conform evidențelor Oficiului Național al Registrului Comerțului sau în cazul persoanei fizice nu a fost emisă o decizie definitivă a instanțelor judecătorești de constatare a falimentului până la data de 24 februarie 2022.

- să dețină familii de albine la data depunerii cererii.

Cuantumul ajutorului de stat care se acordă beneficiarilor este de 5 euro/familie de albine, pentru numărul de familii de albine deținut la 31 decembrie 2023.

Valoarea totală ce poate fi acordată per beneficiar nu depășește echivalentul în lei a 280.000 euro.

2.4. Alte informații*)

Procedura de notificare a schemei de ajutor de stat s-a inițiat în data de 15 februarie 2024, schema fiind înregistrată la Comisia Europeană cu numărul de caz SA112636.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Beneficiile estimate prin intrarea în vigoare și aplicarea măsurilor cuprinse în prezentul proiect de act normativ au în vedere reducerea sau eliminarea consecințelor negative probabile și posibile generate de actuala situație, precum:

- menținerea sau chiar creșterea gradului de îndatorare a apicultorilor vizați de prezenta schemă de sprijin, față de furnizorii de hrană și energie electrică, cu posibil potențial de decapitalizare și dependență economică în piață;

- creșterea semnificativă a cheltuielilor de producție pentru apicultorii care au achiziționat sau achiziționează hrană și energie electrică cu prețuri crescute;

- scumpiri ale produselor medicinale veterinare, echipamentelor apicole, și implicit creșteri prognozate ale prețurilor, cu efecte de perturbare a prețurilor la produsele apicole, oferite consumatorilor finali;

- impact negativ economic și social datorită creșterilor de prețuri pentru produsele destinate consumului uman, cu risc previzibil privind o criză a prețurilor produselor și asigurarea securității alimentare;

- menținerea vulnerabilității și expunerii față de evoluțiile nefavorabile ale piețelor agricole pentru sectorul apicol, care produc pentru piață și pentru consum propriu produse de calitate.

3.2. Impactul social

Nu este cazul

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4. Impactul macroeconomic

Nu este cazul.

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul.

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ intră sub incidența prevederilor art.49 alin.(2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, cu modificările și completările ulterioare, respectiv „(2) *Cu excepția prevederilor art. 29 și a prevederilor referitoare la raportare și monitorizare, prevederile prezentei ordonanțe de urgență nu se aplică ajutorului de stat sau ajutoarelor de minimis pentru agricultură și piscicultura, ajutoare pentru care Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale îndeplinește rolul de autoritate națională de contact în raporturile dintre Comisia Europeană și autoritățile și instituțiile publice, alți furnizori de ajutor.*”

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Aplicarea prevederilor prezentului proiect de act normativ stabilește un sistem de siguranță și predictibilitate privind cheltuielile angajate și obligațiile de plată ale apicultorilor beneficiari ai schemei, către furnizorii de hrană pentru albine și energie electrică.

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul.

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul.

3.9. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-

1. buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
1. impozit pe profit						
2. impozit pe venit						
1. bugete locale:	-	-	-	-	-	-
1. impozit pe profit						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
1. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
1. buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
1. bugete locale:	-	-	-	-	-	-
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat						
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						
1. fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;						
2. declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8. Alte informații						
Valoarea totală maximă a schemei de ajutor de stat este de 59.866.000 lei, echivalentul sumei de 12.034.334 euro, și se asigură din bugetul aprobat Ministerului Agriculturii și						

Dezvoltării Rurale pe anul 2024, la capitolul 83.01 «Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânatoare», titlul 51 «Transferuri între unități ale administrației publice», articolul 51.01 «Transferuri curente», alineatul 51.01.01 «Transferuri către instituții publice», direcțiilor pentru agricultură județene și a municipiului București, care asigură sumele necesare acordării schemei de la capitolul 83.10 «Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânatoare», titlul 40 «Subvenții», articolul 40.15 «Sprijinirea producătorilor agricoli».

Cursul de schimb valutar euro/lei pentru calcularea valorii totale maxime / cuantumului este cel comunicat de Banca Națională a României la data de 29 decembrie 2023, respectiv de 4,9746 lei/euro.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

Nu este cazul

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Nu este cazul.

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce ansun

sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

Prezenta schemă respectă prevederile Secțiunii 2.1 - Cuantumuri limitate ale ajutoarelor, pct. 62 din Comunicarea Comisiei Europene - Cadru temporar de criză pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei (2022/C131/01), astfel cum a fost modificată prin Comunicarea Comisiei C/2023/1188,

5.3.1. Măsuri normative necesare transunerii directivelor UE

Nu este cazul.

5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE

Nu este cazul.

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu este cazul.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate - Nu este cazul.

5.6. Alte informații - Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Nu este cazul.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de act normativ se supune dezbaterii în Comisia pentru Dialog Social din Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale. Proiectul de act normativ se transmite pentru consultare structurilor asociative partenoriale din sectorul apicol.

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Nu este cazul.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Proiectul de act normativ a fost avizat de către Consiliul Legislativ prin avizul nr. 199/2024.

Proiectul de act normativ a fost avizat de către Consiliul Economic și Social prin avizul nr. 1602/2024.

6.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Sunt respectate prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

Acțiunea de informare s-a realizat prin afișarea proiectului pe site-ul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, www.madr.ro, la data de 8.02.2024.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a

Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ se implementează de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin structurile sale teritoriale, respectiv direcțiile pentru agricultură județene și a municipiului București.

8.2. Alte informații

Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru compensarea parțială a pierderilor suferite în anul 2023 în sectorul apicol, în contextul crizei provocate de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

ION-MARCEL CIOLACU